

276185 - İçkiden üretilen sirkenin hükmü

Soru

Ben Avusturya’da yaşıyorum. Burada ketçap, mayonez ve sirkenin nasıl üretildiğini çok iyi biliyorum. Lütfen gerçeği bilmeden fetva vermeyin. Tüm Avrupa’da; Almanya, Avusturya ve italya’da ilk önce içki yapılır. Daha sonra bu içkiyi sirkeye dönüştürürler. Bu nedenle Gıda Denetleme Kurumu bu maddenin gerçek adını yazmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu maddenin ismi: Wein-Essig veya Brantweinessig veya weingeistessig veya Apfelweineesig veya weintraubenessig yazılmaktadır. Tüm bu kelimeler içki sirkesi anlamına gelmektedir. İçkiye bir madde katılarak sirkeye dönüştürülüyor. Çünkü onun tadı daha hoş oluyor. Almanya’da ketçap ve mayoneze Brantweisessig katılmaktadır. Avusturya’da weisessig katılır. Bunun anlamı içki sirkesidir. Maalesef insanlar Almanya’da haram olan yiyecekler tüketmektedirler. Lütfen fabrikalarda ve yer altında sirkeyi nasıl yaptıklarını araştırın, insanlara açıklayın, bundan sonra kimsenin bahanesi kalmamıştır.

Detaylı cevap

Şayet içki kendiliğinden sirkeye dönüşürse ihtilaf olmaksızın bu sirkenin tüketimi caizdir. Aynı şekilde içki, güneşli bir yerden gölgeli bir yere taşımakla sirkeye dönüşürse fakihlerin cumhuruna göre bu sirkenin tüketimi caizdir.

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem sirkeyi tüketmiş ve övmüştür. Zira Cabir bin Adullah Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ailesinden katık istedi onlar: sadece sirke var dediler. Onu istedi ve yedi sonra şöyle dedi: Sirke ne güzel bir katıktır. Sirke ne güzel bir katıktır.” (Muslim 2052)

İçkiye sirke, soğan veya tuz katılarak sirkeye dönüştürülürse veya yanında ateş yakılarak dönüştürülürse bu işlem haramdır. Şafii, hanbeli ve Malikin bir görüşüne göre bu böyledir.

Hanefi mezhebi ve Malikin tercihli görüşüne göre: içkiyi sirkeye dönüştürmek caizdir. Bu sirkeyi içmek helaldir. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: “Sirke ne

güzel katıktır.” Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bunu genel olarak söylemiş ve hiçbir sirke türünü kastetmemiştir.

Mayalama işlemi maddenin bozuk niteliğini giderir ve faydalı niteliğini bırakır. Bunda tedavi ve beslenme maslahatı bulunmaktadır. Harama neden olan nitelik giderildiğinde madde helal olur.

Hayvan derisini tabaklama işlemin kıyas olarak içkiyi sirkeye dönüştürmek caizdir. (el Mevsua el Fıkhiye 19/260)

Daha detaylı bilgi için el Fıkhi İslami ve Edilletuhu 4/2629 kitabına bakınız.

Sirkeye dönüştürmenin haram olduğuna dair delil: Enes bin Malik Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre ebu Talha Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’e yetimlere içki miras olarak kalmıştır. Buna ne yapalım diye sorar. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem: onu dökün diyor. Ebu Talha onu sirkeye dönüştürelim mi? Diye sorar. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem: “hayır” Der. (Ahmed 1289, Ebu Davud 3675)

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi: İçki kendiliğinden sirkeye dönüşürse temizdir. Alimlerin cumhuruna göre bu sirke temizdir. Ancak sahnun el Maliki temiz olmadığını söylemektedir.

Fakat içki içine bir şey katılarak sirkeye dönüşürse mezhebimize göre temiz değildir. Aynı şekilde Hanbeli mezhebi ve alimlerin çoğu temiz olmadığı görüşündedirler.

Ebu Hanife, Evzai ve Leys: temiz olduğunu söylemektedirler.

İmam Maliki’den üç görüş aktarılmaktadır: bu görüşlerin en tercihlisi sirkeye dönüştürmek haramdır. Ancak kendiliğinden sirkeye dönüşürse temiz olur.

İkinci görüş haramdır ve temiz değildir.

Üçüncüsü ise: helaldır ve temizdir. (el mecmu 2/596)

Şeyh Muhammed el Muhtar el Şangiti, Zad el Mustakni şerhinde şöyle dedi:

Alimlerin cumhuruna göre sirke kendiliğinden oluşursa temiz ve helaldir. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem sahih hadiste şöyle demiştir: “Sirke ne güzel katıktır.” Şüphesiz sirke, mayalanmadan sirke olamaz.

Kendiliğinden sirke olduğunda helal olduğuna dair delil: Ebu Talha Radiyallahu anhu’dan rivayet edilen hadistir. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’ yetimlere kalan içki mirasını soruyor. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem onun dökülmesini emrediyor. Şayet sirkeye dönüştürmek caiz olsaydı dökmesini emretmezdi. Bu hadis gereğince içki sahibi içkiyi sirkeye dönüştürmesi caiz değildir. Ancak kendiliğinden sirkeye dönüşürse o durumda temiz olur.

İkincisi:

Şayet içki dışardan müdahale ile sirkeye dönüşürse temiz olur ve tüketmesi helal olur mu?

Bu konuda ihtilaf var. Ancak en yakın görüş iki görüştür:

Birincisi: temiz olur ve sirke sarhoş etmiyorsa helaldir.

İkincisi: içkinin mübah olduğunu görenlere göre içki sirkeye dönüştürülürse temiz ve helal olur, bunun üzerine ehli kitap tarafından alınan tedavi edici sirke mubahtır.

Üçüncüsü:

Din nasihattır. Nasihat edici incitmeden nasihat etmeli ve muhatapların durumunu göz önünde bulundurmalıdır. Yumuşaklığın olduğu her şey daha güzel olur. Yumuşaklığın olmadığı her şey bozular.

İlim büyük bir kapıdır. İnsan bir şeyi öğrenir fakat bir çok şeyi bilmeyebilir.

İçkiden sirke üretimi meselesi ise: eski bir konudur. Fıkıh alimleri bu konuda gerekli görüşlerini bildirmişlerdir bu konuda yeni bir şey yoktur!!

Görüldüğü gibi ilim ehli bu konuda ihtilafa düşmüşler. Bu sirkenin mübah olduğuna dair fetva vereni gördüğün gibi tamamen haram olduğuna dair fetva verenleri de. Bu konuda

detaya inen de mevcuttur. Ayrıca bunu ehli kitaba mübah görürken Müslümana mübah görmez.

En iyisini Allah bilir.